ROK III Nr. 31 (448)

SŁOWO

PRENUMERATA miesięczna z dostarczaniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 5000000 zagranicą 10000000. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 80.259. Cena pojedyńczego N-ru 250000 mr.

Wilno, Czwartek 7-go lutego 1924 r.

Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228, otwarta od 9 do 3. Tel. drukarni 262.

CENA OGŁOSZEŃ Wiersz milimetrowy jednoszpaltowy na str. 2-ej i 3-ej 300000 mk., za tekstem 100000 marek Najmniejsze ogłoszenie 1000000 m. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. W nr. świątecznych o 25 proc. drożej

BANK

Towarzystw Spółdzielczych

Oddział w Wilnie

Przyjmuje wpłaty na akcje Banku Polskiego

Ten który odszedł...

Dn. 23-go stycz. 1924 r. zmarł w Moskwie jeden z twórców Niepodległości Polski imieniem Lenin.

Dnia 23-go st. 1924 r. zmarł w Moskwie sprawca pierwszego i nieostatniego rozbioru Rosji imieniem Lenin.

* * *

Przypomnijmy sobie chwilę w której zjawił się ten Nieznany człowiek, aby przejść jak błyskawica dla historji i jak meteor zniknąć.

Był to rok w którym do wrót zachodu kołatały armje, wobec których armje Aleksandra I-go i Napoleona wydawałyby się conajmniej plutonem kawalerji. Straż niemiecka tych wrót słabła pod ciosami „kulturalnych" narodów zachodu i zdawało się że lada chwila hordy azjatów runą na zachód aby uprzedzić sprzymierzeńców i naruszyć Europie pokój Białego Cara.

Niema w historji Europy zachodniej i Polski niebezpieczniejszego momentu, jak drugie półrocze 1917-go roku. Rewolucyjna Rosja wciąż jeszcze, jak owa legendowa dziewica marzyła i o słodyczy niewinności rewolucyjnej i o przyjemnościach imperjalizmu. Marzy i spiera się... a wytrwali azjaci wciąż czekają na hasło wdarcia się na zachód. Straż niemiecka wciąż słabnie. Wreszcie od momentu przyszłego upadku „ściany" niemieckiej dzieli nas tylko kilka miesięcy. Na szczęście następuje rewolucja październikowa. Syn pogranicza Azji i Europy, zatrąbił na odwrót i — masy młodych mężczyzn zegnane z trzech czwartych Europy i połowy Azji nikną jak sen. Tanki angielsko-amerykańskie mogą kropić „boszów" ile wlezie. Niebezpieczeństwo najpotężniejszego w dziejach najazdu wschodu na zachód mija.

* * *

Pogromca imperjalizmu carów przenosi stolicę do Moskwy. Rosja cofa się gwałtownie od imperjalizmu ku nacjonalizmowi, traci nie tylko ziemie zamieszkałe przez obce rasy, ale zarazem naraża się przez swą politykę na dalszy wzrost nacjonalizmów narodowościowej mozajki południa. Pierwszy rozbiór Rosji, a raczej pierwsze cofnięcie się ekspansji rasy wielkoruskiej pociąga za sobą drugi. Jest—on tylko kwestją czasu. Wszak wojna polsko-rosyjska 1919|20 r. była raczej wstępem do przyszłości, niż likwidacją przeszłości. Jako likwidacja przeszłości była już zbędną. Bolszewizm zadał Rosji cios w plecy.

Dzieło Lenina oznaczające kres rozlewaniu się energji rasy wielkoruskiej w kierunku przestrzennym, oznacza jednak zarazem zaczątek jej piętrzenia. Skoro Rosja znajdzie się w obrębie Wielkiego Księstwa Moskiewskiego, życie tak bezcennie rozlewane, gubione wśród stepów i puszcz, pocznie mozolnie piąć się ku górze. Odcięta od bogactw południa zacznie iść ku północy, odnajdując być może w jednych tylko puszczach Archangielska, utracone skarby. Czeka ją rozkwit i potęga w dalszej przyszłości, — i ciche zbieranie sił w teraźniejszości. Wiek XIX-sty Polski, wiek budowy kośćca moralnego posuwa się dziś na wschód.

* * *

Celem działania wielkiego praktyka marksizmu był proletarjat. Ale życie uczyniło z celu narzędzie. Narzędzie straszne, niezawodne, ale zdruzgotane przez tego, który je użył pierwszy.

Natomiast istotnym celem okazała się klasa średnia, ta wydrwiwana i ośmieszona tylokrotnie „miełkajs burżuazja". Na przestrzeni od Odry do Uralu, gdzie tylko dosięgło tchnienie Wielkiej Rewolucji, będącej w swej istocie jedynie słabem odbiciem francuskiej siostrzycy z przed stu lat — nadchodzi jej panowanie. Szykany doktrynerów proletarjatu może przyjąć ideolog klasy średniej z Quo Vadis parafrazą ...i minął Lenin, jak mija wicher lub burza ale ona trwa, jak opoka i na tej opoce zbuduję kościół mój."

K. Lesnycki.

Tow. Weteranów Kresowych powstania 1831—48 i 1863 r.

Dnia 9-go b. m., o godzinie 7-ej wiecz., w lokalu Stowarzyszenia Techników (ul. Wileńska 33, wprost „Warszawianki") BĘDZIE POWTÓRZONY

ODCZYT

Wacława Gizberta Studnickiego

Dyrektora Archiwum Państwowego w Wilnie

NA TEMAT:

Murawjew, a Powstanie Polskie

Dochód na rzecz Towarzystwa.

Wstęp wolny za opłatą 500000 mk. Młodzież akademicka, maturzyści i wojskowi płacą połowę.

Trzecie czytanie projektu ustawy o ochr. lokat.

WARSZAWA. 6. II. (PAT). Sejmowa komisja prawnicza ukończyły dziś trzecie czytanie projektu ustawy o ochronie lokatorów. Uchwalono wniosek, aby właściciele nieruchomości opłacali podatek w wysokości 30 proc. każdocześnie pobieranych czynszów. Dalej postanowiono, aby rozkład opłat zaświadczenia wymierzony był w realności, przyczem nałożono na właścicieli obowiązek przedłożenia rachunków i dowodów.

Uchwalono również, aby obowiązek opłat podatkowych obciążał lokatora tylko od chwili, gdy czynsz dojdzie do 50 proc. czynszu przedwojennego, względnie o ile chodzi o wydatki na wodę do 75 pr. Co do oshrony sublokatorów postanowiono, że czynsz wpłacony przez sublokatora za część mieszkania nie może przewyższać więcej niż 30 proc. czynszu płaconego przez lokatora właścicielowi domu za część mieszkania odnajętą sublokatorowi, a w wypadku, gdy dostarczone sublokatorowi urządzenia mieszkalnego, 70 proc. Komisja uchwaliła również, że właścicielowi domu wolno usunąć lokatora z dotychczas zajmowanego mieszkania, o ile właściciel dostarczy również lokatorowi w części domu świeżo nabudowanej równowartościowego i odpowiadającego potrzebom lokatora mieszkania.

Państwo opuszczając lokal zajmowany w nieruchomości urzędowej ma prawo na zasadzie uchwalonego projektu odstąpić lokal lokatorom nieruchomości skarbowej względnie urzędnikom państwowym, przyczem, ma prawo nawet wbrew woli właściciela przeprowadzić odpowiednie przeróbki. Należy nadmienić, że ustawa nie rozciąga się na województwo Śląskie, zaś na terenie Ziemi Wileńskiej nie dotyczy domów wybudowanych po wybuchu wielkiej wojny. Przepisy ustawy rozciągają się pozatem na domy, które w b. zaborze austryjackim zostały wybudowane z funduszu zrzeszenia pracowników kolejowych. Ustawa ma obowiązywać od 1 kwietnia b. r.

Komisja rewindykacyjna
przy Głównym Urzędzie Likwidacyjnym
Warszawa, Foksal 3 Tel. 314-39.
podaje do wiadomości, że przybyły
nowe transporty maszyn.
Szczegóły na żądanie.

Nota Rządu Litewskiego

złożona dnia 17 grudnia 1923 r. w Lidze Narodów w sprawie prześladowania szkół litewskich w okupowanej przez Polaków Litwie.

Paryż, 1923 r. 17 grudnia.

Panie Sekretarzu Generalny!

Rząd Litewski miał zaszczyt zwrócić uwagę Trzeciego Walnego Zgromadzenia Ligi Narodów na tę opłakaną sytuację na spornem terytorjum, na którem ludność niepolska, stanowiąca tam większość, jest prześladowana przez organa polskich władz okupacyjnych. W tym samym czasie Rząd Litewski prosił Zgromadzenie o wysłanie do tego kraju Komisji Śledczej.

Szósta Komisja zaproponowała Zgromadzeniu przekazać tę sprawę do rozstrzygnięcia Radzie Ligi Narodów i wyraziła opinję, by Rada, uchwalając wydelegowanie do Wileńszczyzny Komisji Śledczej, postąpiła według życzenia Zgromadzenia.

Rada jednak na posiedzeniu swem w dniu 3 lutego 1923 r. uchwaliła stosować w sprawie opieki nad ludnością niepolską Wileńszczyzny te same ogólne postanowienia, jakie są zawarte w Traktacie o mniejszościach.

Rząd Litewski protestował przeciwko takiej uchwale Rady, znajdując, iż jest ona niewystarczającą dla obrony większości ludności pozostałej na łasce organów polskich władz.

Fakty, jakie się zdarzyły po przyjęciu powyższej uchwały potwierdzają konieczność przeprowadzenia bezstronnego śledztwa, Rząd Litewski zastrzega sobie prawo później przedstawić Waszej Ekscelencji całą sytuację, jaka się wytworzyła na skutek postępowania organów władz polskich, która może zamącić stosunki międzynarodowe.

Tymczasem zaś mamy zaszczyt wskazać Waszej Ekscelencji na tę krytyczną sytuację, w jakiej się znajdują na spornem terytorjum litewskie instytucje szkolne.

I. W Wileńszczyznie. Gdy Polska okupowała Wileńszyznę. Litwini posiadali 4 wyższe szkoły (gimnazjum mieszane, gimnazjum żeńskie i seminarjum nauczycielskie w Wilnie oraz jedne gimnazjum w Święcianach) i kilkaset szkół ludowych. Po wejściu do Wilna wojsk polskich, gimnazjum żeńskie zostało zamknięte, lokale gimnazjum i seminarjum nauczycielskiego zostały zajęte przez organy władz polskich. To samo również stało się z lokalem gimnazjum litewskiego w Święcianach.

Dla zakończenia swej pracy destrukcyjnej organy władz polskich w tym roku zaczęły działać drogami okólnemi.

By szkoły prywatne mogły funkcjonować, muszą one mieć pozwolenie, wydawanie którego zwleka się do nieskończoności. Pozatem rząd polski podejmuje takie zarządzenia, by pozostawić szkoły litewskie bez nauczycieli. Dyrektor gimnazjum w Święcianach i jeden z profesorów otrzymali rozkaz opuścić Wileńszczyznę przed rozpoczęciem roku szkolnego. Gdy szkoła pozostała w ten sposób bez kierownika, byli przedstawieni sześć razy kandydaci, posiadający potrzebne kwalifikacje, jednak wszyscy oni nie zostali zatwierdzeni. W ubiegłym miesiącu listopadzie organy władz polskich bez żadnego powodu zamknęły internat gimnazjum święciańskiego. 24 zaś listopada, t. j. po upływie trzech miesięcy od rozpoczęcia roku szkolnego, samo gimnazjum z rozporządzenia władz polskich zostało zamknięte.

Gimnazjum Wileńskiemu oraz seminarjum nauczycielskiemu również grozi niebezpieczeństwo. W ubiegłym mies. listopadzie czterem z jego nauczycieli z rozporządzenia władz polskich zabroniono wykładać.

Młodzieńcy, którzy ukończyli tą wiosną nauki w gimnazjum litewskiem i w seminarjum nauczycielskiem (A. Umbrasas, M. Žemaitis, Pr. Tamulewicsius, J. Kumpa, J. Tijunelis i wielu innych), bezpośrednio po wyjściu z murów szkolnych byli aresztowani. W mies. listopadzie sześciu nauczycieli gminy Giérwiaty było aresztowanych i dostawionych do Wilna, dwaj z nich zostali wydaleni z terytorjum spornego.

W okręgu Puńsko-Sejneńskim.

W okręgu Puńska i Sejn Rząd Polski nie daje pozwolenia ludności litewskiej ani na jedną szkołę powszechną z wykładowym językiem litewskim. Prywatne gimnazjum litewskie w Sejnach i wszystkie prywatne szkoły litewskie, utrzymywane na koszt samej ludności, były zamknięte.

Wszystkie podania mieszkańców złożone przed odpowiedniemi organami władz polskich w celu uzyskania pozwolenia na otwarcie prywatnych szkół litewskich zostały odrzucone bez żadnego wyjaśnienia.

Proszę przyjąć, Panie Sekretarzu Generalny, wyrazy mego bardzo wysokiego szacunku.

(podp.) E. GALVANAUSKAS),
Prezes Ministrów i
Minister Spraw Zagranicznych.
(WILBI).

TELEGRAMY.

Nowy kierownik ministerstwa Pracy.

WARSZAWA. 5. II. (PAT). Dzisiejszy „Monitor" ogłasza dekret p. Prezydenta Rzeczypospolitej zwalniający ze stanowiska ministra pracy p. Ludwika Darowskiego. Jednocześnie „Monitor" ogłasza dekret powierzający kierownictwo tego ministerstwa podsekretarzowi stanu Simonowi Gustawowi.

Zasłużyliśmy na gorącą wdzięczność sowietów...

WARSZAWA, 5. II. (PAT). Charges d'affaires Rzeczypospolitej w Moskwie p. Kazimierz Wyszyński otrzymał z komisarjatu ludowego do spraw zagranicznych notę następującej treści. „Do pana Wyszyńskiego, charge d'affaires Rzeczypospolitej polskiej. Panie Charge d'affaires mam zaszczyt prosić Pana o zakomunikowanie rządowi polskiemu gorącej wdzięczności rządu SSSR za wyrażone z powodu śmierci Włodzimierza Lenina przewodniczącego rady komisarzy ludowych współczucia. Korzystam ze sposobności Panie Charge d'affaires, aby załączyć zapewnienie mojego prawdziwego poważania. (—) Georg Cziczerin".

Tworzenie Banku Emisyjnego w Niemczech.

BERLIN. 5.II. (Pat). Pierwszy Komitet rzeczoznawców komunikuje: „Podkomisja do spraw walutowych obradowała dziś na temat utworzenia Banku Emisyjnego. W obradach brał udział minister finansów Luter. Podkomisja budżetowa rozpatrywała nadal budżet niemiecki na rok bieżący. Obie podkomisje mają się zabrać dziś wieczorem na posiedzenie plenarne.

Ruch separatystyczny w Hannowarze.

BERLIN. 5. II (PAT). Gabinet Rzeszy obradował dziś nad sprawą inicjatywy podjętej w Hannowerze w sprawie oderwania Hannoweru od prus. Gabinet Rzeszy postanowił zezwolić na odbycie się plebiscytu w Hannowerze w 14 dniach po wyborach do parlamentu Rzeszy.

Rozstrzelanie gen. Popielajewa.

MOSKWA. 5. II (PAT). Sąd wojskowy w Czicie skazał białogwardyjskiego generała Popielajewa i 20 oskarżonych na karę śmierci przez rozstrzelanie, 50 zaś dalszych oskarżonych na karę więzienia.

Stan rokowań niemiecko-angielskich.

BERLIN, 5 II. (PAT.) „Die Zeit" organ ministra Stresemanna donosi, że minister finansów Rzeszy dr. Luter udzielił zainteresowanym kołom następującego wyjaśnienia o rokowaniach niemiecko-angielskich w sprawie reparacji. W obecnym stanie finansowym Rzeszy ustalenie wypłat przewidzianych przez Anglję w wysokości 15,17 miljonów marek miesięcznie nie jest możliwe bez naruszenia równowagi finansowej Rzeszy, o czem świadczy fakt, że ogólna suma pensji wypłacanej dla urzędników wynosi 45 miljonów mar. zł. miesięcznie. Dlatego rząd niemiecki będzie się starał użyć innych sposobów pokrycia reparacji należnej Anglji. Rząd niemiecki ma nadzieję dojścia z rządem angielskim do porozumienia, które mogłoby usunąć trudności w formie ceł importowych, wynikających z reparacji.

Interpelacja w sprawie rzekomego znęcania się nad więźniami.

WARSZAWA. 6. II (PAT). Sejmowa komisja administracyjna rozpatrywała dwa wnioski posłów socjalistycznych i komunistycznych w sprawie znęcania się nad więźniami politycznymi i w sprawie bicia więźniów przez funkcjonarjuszy policji państwowych pos. Lewin złożył wniosek, aby pozwolono więźniom żydom na używanie pokarmu zgodnie z przepisami rytualnemi. Wniosek ten został oddany do podkomisji, wybranej dla zbadania stanu administracji i potrzeb ludności na Ziemiach Wschodnich, oraz zbadania faktu bicia i znęcania się nad więźniami, jako też zbadania systemu postępowania wobec tych więźniów. Podkomisja ma wyniki swych badań przedstawić Sejmowi.

Honorowanie Ministra hr. Zamoyskiego.

PARYŻ, 5 II. (PAT.) Dziś o godz. 14 minister Zamoyski opuścił Paryż żegnany na dworcu przez dyrektora protokułu dyplomatycznego de p. Fouquires, reprezentującego Poincarego, marszałka Focha, gen. Le Rond ministrów pełnomocnych Czechosłowacji i Estonji, członków poselstwa polskiego oraz liczne osobistości z pośród kolonji polskiej.

Wyjazd Komisji statutowej do Kłajpedy.

GENEWA, 5.II. (PAT) Przewodniczący Komisji dla sprawy statutu Kłajpedy p. Norman Davies wraz z członkami tej komisji odjeżdża jutro do Kłajpedy. Davies wyraził ufność w powodzenie misji, jaka została powierzona komisji. Powodzenie to jednak uwarunkowane jest tem, żeby sfery zainteresowane puściły w niepamięć spory polityczne. Przedstawiciel litewski wprowadził zastrzeżenie co do projektowanego przesłuchania przez komisję przedstawicieli interesów ekonomicznych Polski. Komisja ma wyjechać do Kłajpedy 7 lutego i powrócić około 17 lutego.

P. Strasburger następcą Plucińskiego.

B. podsekretarz stanu M. Spr. Zagran., p. Edward Strasburger obejmuje w połowie b. m. stanowisko generalnego komisarza Rzplitej Polskiej w Gdańsku.

Wdzięczność Francji i nienawiść Niemiec.

PARYŻ, 6.II. (PAT) Rząd wydał rozporządzenie o wywieszeniu żałobnych chorągwi na gmachach rządowych z powodu śmierci Wilsona.

Rząd Rzeszy polecił ambasadzie swej w Waszyngtonie nie wywieszać chorągwi żałobnej z powodu śmierci Wilsona.

Mussolini odłożył uznanie Sowietów.

WARSZAWA, 6. II. (Tel. wł.). „Przegl. Wiecz." donosi z Rzymu: — Zupełnie nieoczekiwane odłożenie podpisania umowy handlowej włosko-rosyjskiej i związanego z tem uznania sowietów de jure, którego ceremonjał był już ustalony, budzi tutaj dużą sensację.

Półoficjalny komunikat oświadcza, że w ostatniej chwili wpłynęły jeszcze sprawy techniczne, wymagające omówienia, że jednak istota sprawy nie uległa zmianie.

W kołach poselstwa sowieckiego wszystko było już przygotowane do wyruszenia do pałacu Cinci na uroczystość i dopiero w ostatniej chwili otrzymano decyzję rządu włoskiego o odłożeniu uznania. Powszechnie przypuszczają, że odłożenie pozostaje w związku z rozmową, jaką miał tego dnia rano Mussolini z ambasadorem angielskim.

Nieudany zamach w Galerji Luksemburga.

Dnia 5 b. m. wieczorem władze policyjne i wojskowe zaalarmowane zostały wieścią o nowej bombie w Galerji Luksemburga.

W podziemiach Galerji Luksemburga w kotłowni obsługującej ogrzewanie centralne, palacz Józef Dobczyński znalazł minę rosyjską wielkiego kalibru używaną do wysadzania mostów.

Mina była w stanie gotowym do wybuchu i gdyby do tego doszło, a stać się to mogło, bardzo łatwo cały gmach zostałby wysadzony w powietrze. Mina mieściła się bowiem tuż przy kotle w skrzyni drewnianej.

Skrzynia ta należy do biur zarządu artylerji mieszczących się w tej części gmachu i służyła do składania śmieci papierowych z biur.

Minę, po usunięciu zapalników, zabrała policja polityczna, która też zajęła się dochodzeniem, skąd wzięła się tam mina.

Dom Bankowy
T. BUNIMOWICZ
BANK DEWIZOWY
przyjmuje zapisy i wkłady na
Akcje Banku Polskiego

TEATR POLSKI.

„Zazdrość" dramat w 5 aktach L. Sanina.

„Cnoty w Rosji nie lubią".
Artykuł Ardowa w *Utro Rosii.*

A gdzie ją... *naprawdę* lubią?..! od czasów mitycznych Raju, kędy Ewa, znudzona tem co miała, (Adamem i wszystkiemi owocami), poszła szukać innego towarzystwa i innych owoców, a poszukawszy należycie dozgonnego towarzysza, namówiła mu co chciała, dawszy tem na wieki wieczne naukę praktyczną swym córom, od tego dość odległego czasu, dzieje się tak na tym padole, że mężowie panują, a żony... czeszą im kołki na głowie.

I mimo wszystkie dramaty w literaturze i w życiu, mimo pioruny kodeksów i kościołów, mimo sztylety, trucizny i browningi, mimo lamenty i przekleństwa męskie, kobieta wciąż i wciąż zasięga rady szatana, jak wdzięki swoje zestokrotnić i stać się dla wielu mężczyzn tem, czem obłudnie, mężczyzna posiadający ją, chce by była dla niego tylko. Obłudnie, bo jakże traktują mężczyźni (na ogół) te kobiety na które nie narzekają? Które są miodem i słodyczą ich życia, spokojem, ogniskiem domowem, jednem słowem te... cnotliwe, nie flirtujące, nie wzbudzające pożądania ich przyjaciół, nie widzące po za mężem (i dziećmi) świata! Ależ na dziesięciu ośmiu (najmniej) ucieka szukać szampańskiej pikantności życia, dreszczu niepewności i roskoszy, walki zmysłów i namiętności. Mężczyźni więc mają takie kobiety jakie... wychowali sobie, one idą tylko za danemi wskazówkami. Jaki popyt, taka podaż. Pocóż się więc jadowić i rzucać anatemy!? Poco wymagać od istoty niższej od siebie, słabszej, o mniejszej pojemności mózgowej, nieczystej, fizjologicznie o wiele bardziej skomplikowanej, rzeczy nadludzkich? Ideał kobiety dla kochającego mężczyzny, to taka, która się podoba, której mu zazdroszczą, ale która się tak potrafi urządzić, by on nie miał z tego powodu przykrości.

To dosyć trudno. Jednak na zachodzie rozwiązują się te sprawy łatwiej. Zanikłe pierwotne instynkty samcze, rozluźnienie zasad religijnych sprawia, że nie robi się wiele hałasu o omlet (*trop de bruit pour une omlette*). Jest dużo ważniejszych rzeczy do zrobienia na świecie niż śledzenie za tem jak postępują flirty żony lub rozpacz z powobu nieuchwytności kobiecej.

Im bliżej jednak czasów jaskiniowych, tem brutalniej występują uczucia przynależności kobiety do mężczyzny, jego prawa do niej, i tem cała ta sprawa nabiera charakteru dramatu w życiu codziennem.

By nam dobrze wykazać, jak mogą i umieją romansować jego rodaczki, każe nam p. Arcybaszew przypatrywać się temu przez pięć aktów, niezbyt długich co prawda, ale z których doskonale możnaby zrobić trzy i byłoby zupełnie dosyć. Bowiem w 2-ch pierwszych jest idealna jedność czasu, miejsca, akcji i treści (dwie kobiety z których Blonda biega za mężczyznami, a Lena pozwala by za nią biegali), dwa następne ukazują nam tych biegających mężczyzn rozpalonych do białości, a w ostatnim, brutalnym nad wyraz... „żeby kózka nie skakała, toby nóżki nie złamała"... a inaczej „bo kara boża gdzie jest swawola" etc. Słowem morał, trochę pierwotny, na końcu. Wszystko w porządeczku.

Arcybaszew chciał za przykładem Veiningera Wedekinda (Erdgeist) wystawić całą potworność bezmyślnej zalotności kobiecej, prowadzącej mężczyznę aż do zbrodni. Dużo ma Lena pokrewieństwa z konchą w Pajacano i kobiecie Louisa i z „Kobietą bez skazy" i żoną z „Ich czworo" Zapolskiej. Ale tamte mają jakieś jeszcze kształty mózgu, coś w rodzaju logiki i rozumowania. Zaś Lena Arcybaszewa jest zupełnie pierwotnem zwierzątkiem, idącem z nieopisaną głupotą za głosem instyktu i słusznie jej mąż mówi, na jej protesty, że go nie zdradziła, iż zrobi to dziś, czy jutro. Teraz jeszcze nie, bo kocha męża, a tylko bawi się innymi mężczyznami. Zabawa potworna, amoralna, ale będąca naturalnym wynikiem okoliczności w jakich żyje i jak były wychowane tego typu kobiety. Mężowie zajęci, traktują je jak ozdoby życia: strój się i bądź śliczna! Ale kobieta jest z natury utylitarna i być śliczną tylko dla męża, i gdy go niema, dla czterech ścian domu, to szkoda fatygi, nie opłaci się, znudzi! Dla bardziej skomplikowanej, bardziej przewrotnej kobiety, jest w tem drażniąca rozkosz, by módz powiedzieć ukochanemu mężczyźnie: „to, czego chce tak wielu, ja daję tobie tylko". Ale Lena nawet tego nie myśli, ona jest z typu określonego przez jedną generałową rosyjską „szampanskoje pić i głuposti gadać". Bo te uwagi o mężczyznach i kobietach, które wygłasza jak manifest w 3-m akcie, to są dyskrecje autora z psychiką takiej Leny nie mającej nic wspólnego. Temat obrany przez Arcybaszewa, jego przeprowadzenie i rozwiązanie nie jest nowe, ani zawiera coś oryginalnego. Jedynie fenomenalna głupota Leny, graniczącą z niedorozwojem umysłu dziecka, które się dziwi i płacze, że ogień parzy wetknięty weń paluszek, jej szczere zdziwienie czego jej się czepiają, kiedy ona się tylko ładnie bawi, jest oryginalnym odcieniem charakteru scenicznego ciekawym do opracowania dla artystki.

Bohaterem udręczonej przez „samice" plejady mężczyzn, jest redaktor, słabo

Bank Ludowy w Warszawie sp. akc. **Oddział w Wilnie,** Wileńska 12, telefon 171.

Centrala: Warszawa, Marszałkowska 99 (róg Nowogrodzkiej). **Oddziały:** Katowice, Lwów, Łodź, I Oddział Miejski w Warszawie (Złota 45).

przyjmuje **wkłady na rachunki złotowe** płacąc zależnie od wymówienia **12% rocznie i wyżej.**

Pocztówki profesora Jana Bułhaka.

I.

(*Nowogródek.*)

Nakładem prof. J. Bułhaka i p. I. Żmigrodzkiego w Wilnie świeżo wydana została serja pocztówek, obejmująca piętnaście widoków Nowogródka, a mianowicie:

1) Widok ogólny. 2) Zamek od strony Fary (założony w XII w. zniszczony przez tatarów w r. 1240, odbudowany przez Erdziwiła i Mendoga w XIII w. rozszerzony przez Witolda w XV w.) 3) Tenże zamek od ul. 3-go maja. 4) Rynek („Krany zbudowane w r. 1833) 5) Hale targowe w Rynku. 6) Województwo (b. klasztor Panien Dominikanek, założony w r. 1651 skasowany przez rosjan, w roku 1864) 7) Starostwo (pał. Radziwiłowski,) zbudowany przez ks. Karola Panie Kochanku, przebudowany w r. 1859) 8) Fara (fundacji ks. Aleksandra Witolda, w końcu XIV wieku, na miejscu świętym Perkuna; w r. 1723 zbudowana w murze Otrzymał tu w r. 1799 Chrzest św. Adam Mickiewicz. W r. 1857 zamknięta przez rząd rosyjski. Odbudowana w r. 1922). 9) Kościół O. O. Dominikanów (kościół po dominikański św. Michała i klasztor fundowany przez Krzysztofa Chodkiewicza, koniuszego lit. w r. 16..3 Zniszczony przez pożar w r. 1751. Odbudowany w r. 1831). 10) Dom Mickiewicza zbudowany na miejscu dawnego domu drewnianego w którem mieszkał Mickiewicz) 11) Góra Mendoga. 12) Cmentarz na górze Mendoga (według podania grób Mendoga; Cmentarz katolicki, zabrany następnie na cmentarz prawosławny). 13) B. kościół O. O. Bazyljanów (fundowany w r. 1517 przez ks. Konstantego Ostrogskiego dla obrządku greckiego — w r. 1631 przerobiony na świątynię unicką przez Adama Litawora Chreptowicza; po skasowaniu Unji w r. 1860, zamieniony na cerkiew prawosławną). 14) B. kościół O. O. Franciszkanów (fundowany pod wezw. św. Mikołaja w r. 1714 przez Tomasza Woyniłłowicza, podstol. nowogr., zabrany i przerobiony na cerkiew prawosławną po r. 1831) 15) Synagoga (według podania zbudowana w r. 1648.)

Nader staranne wykonanie tych pocztówek zawdzięczać należy Zakładom Graficznym drukarni i księgarni Św. Wojciecha w Poznaniu (rotograwiura), gdzie też wykonane zostały dwie serje pocztówek prof. Bułhaka z widokami Warszawy. W najbliższej przyszłości ukażą się serje: „Uniwersytet Wileński" oraz „Pory roku w Polsce".

K. B.

Wiadomości ajencyjne.

— Stan zdrowia Anatola France'a pogorszył się, budzi nawet pewne obawy. Wezwano specjalistę chorób sercowych.

— Dziś odbyło się inauguracyjne posiedzenie towarzystwa japońsko-polskiego. Prezesem towarzystwa został wybrany baron Medata.

— Byli włoscy uczestnicy wojny utworzyli stowarzyszenie francusko-włoskie mające na celu realizację sojuszu francusko-włoskiego.

— 5 b. m. odbyło się oficjalne ukonstytuowanie Banku Gdańskiego.

— Rewolucyjna Rada Wojenna zatwierdziła projekt ponownego znacznego wzmocnienia sowieckiej floty powietrznej.

— Donoszą z Waszyngtonu, że komisja imigracyjna Izby reprezentantów obraduje nad projektem ustawy redukującej roczną liczbę imigrantów. Zgodnie z projektem zastosowany ma być dla każdej narodowości stosunek 2 proc. imigrantów z każdej narodowości przebywających w Stanach Zjednoczonych od r. 1890.

KRONIKA

CZWARTEK **7** Dziś Romualda O. Jutro Jana zMatty

7 g. 36 m. g 4 18 g.

WILENSKA.

— (*l*) **Zebranie członków zw. ziemian.** Dn. 19 lutego odbędzie się walne zebranie członów związku ziemian powiatu Wileńsko-Trockiego w lokalu T-wa Rolniczego. Zawalna 9, o godz. 6 p. p.

— (*l*) **W sprawie podatku majątkowego.** Dla ustalenia podstaw wymiaru podatku majątkowego miarodajnem jest w myśl części pierwszej § 5 rozporządzenia Min. Skarbu z dn. 1 stycz. 1924 r. stan faktyczny majątku w dn. 1 lipca 1923 r.

Na postanowienia powyższe Min. Skarbu zwraca specjalną uwagę izb skarbowych w tych wypadkach, gdy płatnicy podatku gruntowego wnieśli reklamację z powodu: 1) obliczenia podatku gruntowego od większej niż posiadana ziemia i 2) nieprawidłowego zakwalifikowania do wyższej kategorji gruntu należącego w rzeczywistości do kategorji niższej, np. zakwalifikowanie pastwisk lub błotnych nieużytków jako łąki, przyczem poleca się izbom skarbowym dopilnować aby wszelkiego rodzaju reklamacje zostały niezwłocznie rozpatrywane i załatwiane oraz aby obliczeń drugiej zaliczki na podatek majątkowy dokonywano z uwzględnieniem decyzji zapadłych na powyższe reklamacje, względnie, aby już dokonane obliczenia zaliczki były na podstawie tych decyzji prostowane.

— (*l*) **Wydatki pow. sejmiku dziśnieńskiego.** Dziśnieński Sejmik powiatowy ułożył budżet na rok 1924 w ogólnej sumie 467 tys., złotych franków. Na pokrycie tych wydatków Sejmik przewiduje następne źródła: 1) zapomogę ze skarbu Państwa na utrzymanie i budowę dróg w wysokości 5200 zł. fr., 2) zwrot części wydatków przez gminy 22173 fr.; 3) podatek opłat drogowych ma pokryć 30 proc. wydatków na zdrowie publiczne; 5) pogłówny podatek szkolny ma pokryć 90 proc. wydatków na szkolnictwo i oświatę Wreszcie z dochodów z zakładów i urządzeń komunalnych przewiduje się pokrycie od 10 do 40 proc. wydatków odnośnych działów.

Co do podatków pogłównych należy zauważyć, że nie są zupełnie pewne. gdyż w dziedzinie stosowania tych podatków poglądy czynników miarodajnych nie są ostatecznie ustalone.

Już po ułożeniu budżetu Wydział powiatowy, został poinformowany o tem, że będzie zmuszony w r. b. wpłacić skarbowi Państwa z tytułu udziału w kosztach utrzymania Policji Państwowej 68000 fr. zł. Zmusza to Wydział powiatowy do cofnięcia kredytów szeregu działów gospodarki dowiatowej i do zwiększenia norm podatków do podatków państwowych. Wydział powiatowy musi uwzględnić jednak wyczerpanie sił płatników właścicieli przedsiębiorstw rolnych i z tego względu podwyższenie normy podatku gruntowego podnieść do drugiej raty tego podatku, wpłacaną po żniwach. Jest rzeczą możliwą, że do tego czasu związki samorządowe otrzymają nowe źródła dochodów, z których będą w stanie pokryć w zakresie działalności poruszonej, trzeba bowiem liczyć się z możliwością przekazania Sejmikom szpitalnictwa państwowego.

— (*l*) **Koszta administracji gminnych.** Z powodu stabilizacji dochodów gmin wiejskich, małe gminy, zmuszone ponosić takie same koszta na administrację, jak i gminy większe, znajdują się w nader trudnej sytuacji finansowej. Wydziały powiatowe zgłosiły w swoim czasie wnioski do władz nadzorczych o skasowanie szeregu mniejszych gmin i włącznie zajmowanych przez nich obszarów do gmin sąsiednich. Wobec tego, że gminom tym obecnie zabrakło środków na pokrycie kosztów na administrację, co powoduje usuwanie się lepszych pracowników, szereg wydziałów powiatowych zwróciło się do władz miarodajnych o przyśpieszenie tej sprawy.

— (*l*) **W sprawie odszkodowań wojennych.** Z miarodajnego źródła dowiadujemy się, że w sprawie ustalenia wysokości szkód wojennych i zniszczenia wojennego, gdy zaginęły z winy władz odnośne dowody (np. orzeczenia Komisji Likwidacyjnej) lub gdy właściciela ziemscy z powodów rozmaitych nie byli w możności w swoim czasie uzyskać zaświadczeń Głównego Urzędu Likwidacyjnego, dowodami strat w tych wypadkach mogą być protokóły, które winny sporządzić na żądanie osób zainteresowanych władze gminne przy udziale świadków i rzeczoznawców. Protokóły te mają być poświadczone przez miejscowych starostów lub oddziały związków ziemian.

— **Koszty paszportu zagranicznego.** W związku z rozporządzeniem min. spraw wewnętrznych, władze administracyjne pobierają wyższe opłaty za wydanie paszportu zagranicznego i wizy na wyjazd z kraju. Opłata ta wynosi za paszport— 15 franków złotych, za wizę—5 franków złotych. Dla wyrobienia paszportu interesanci winni dołączać świadectwa kwalifikacyjne od władz policyjnych i zaświadczenie skarbowe. Wszelkie ograniczenia administracyjne na wyjazd zostały zniesione.

— **W sprawie miar metrycznych.** Wielu handlujących błędnie zrozumiało zarządzenia władz, wydane w sprawie wprowadzenia systemu metrycznego. Komentują je mianowicie w ten sposób, iż nadal dozwolona jest sprzedaż towarów tylko na kilogramy. Wobec tego ilości mniejsze od kilograma poczęto sprzedawać na 1/2, 1/4 a nawet 1/8 kilograma. Takie stanowisko jest błędne i niezgodne z duchem systemu metrycznego, który wymaga, aby każda jednostka była dzielona na części dziesiętne i setne, a nie na połowy, ćwiartki i ósemki. Zgodnie z tem przepisy nasze ustanawiają, prócz kilograma, jedną setną część jego t. j. dekagram, który powinien służyć w handlu do wyrażania ilości mniejszych od 1 kilograma. Niema także żadnego przepisu, któryby zabraniał wyznaczania cen i sprzedaży towaru w ilościach po 5, 10, 20, 40, 50 dekagramów i t. p. Tembardziej dążyć należy do sprzedaży w takich właśnie ilościach, że odważanie ich jest najwygodniejsze. Dla każdego, z nich bowiem jest gotowy odważnik, podczas gdy np. dla odważenia ósemki kilograma potrzeba złożyć aż 3 sztuki odważników, zaś odważenie szesnastej części kilograma na wadze handlowej jest wogóle niemożliwe.

— **Karty pocztowe jednego typu.** Wobec tego, iż niejednokrotnie nadawcy używają w obrocie pocztowym kartek pocztowych prywatnego nakładu o wymiarach większych od ustalonych w przepisach konwencji madryckiej, wyjaśnione zostało, iż karty takie traktowane będą narówni z listami.

— **Bal Czytelni im. Tomasza Zana,** mający się odbyć w sobotę 9-go lutego w salonach Klubu Oficerskiego obudził w szerokich kołach naszego społeczeństwa żywe zainteresowanie ze względu na potrzeby tej kulturalno-oświatowej placówki.

Protektorat łaskawie przyjęli: Delegat Rządu W. Roman, Prezydent W. Bańkowski, Generał H. Rydz-Śmigły i Kurator Z. Gąsiorowski.

— **Komitet Honorowy stanowią:** P. P. prof. Beku H. Bochwic St., Bohdanowiczowa Ign., Birecki T., Burhardtowie Al., Ciozda S., inż. Domańscy, Dłużniewska Leopoldowa, prof. Ehrenkreutzowie St., mc. Englowie Mieczysławowie, pł. Foglowie, dyr. Fiodorowiczowie, kur. Gąsiorowska, gen. Griebsch, m. Hajkowiczowie, prok. Hołownia Wł., Hryniewiczówna M., prez. Iwaszkiewiczowa M., Iżykowiczowa, prez. Ioczowie Konr., prez. Jeleńska Mieczysławowa, kap. Jakubowski, mec. Klottowie Jan, prez. Kiewliczowa Zofja z córką Janiną, Kiewliczowa Stan., dr. Kiełunowie Wit., prezes Landsberg, inż. Łaguno St., inż. Łastowscy Józ. prez. Łokuciejewscy Jan., hrab. Łopacińscy Serg.; hrab. Łopacińska Zofja z córką Jadwigą, dyr. Materscy, prez. Maleccy Jan, Mazarakowa, prof. Massoniussowie Mar., dr. Moszyńscy Mar., Miśkiewicz T., dyr. Meysztowiczowie Aleks., hr. Mohilewie Wacł., Muchlińska Ottonowa, Montwiłłowa St., dyr. Niedziałkowscy Konr., majr. Niemierscy Jan, prof. Orłowscy Zen., płk. Popowiczowie B. prez. Popowiczowie I., Pietraszewscy, prez. Pac-Pomarnacki M., mec. Piłsudski Jan, pr. Przyłuscy, del. Romanowa, gen. Rydz-Śmigłowa, Rzewuski S. p łk. Rummlowie, prof. Ruszczycowie F., Ruszczycowa L., prof. Rettirgerowie, dyr. Rodziewiczowa Gabr., dyr. Rozwadowski, Reuttówna M., Romer-Ochenkowska, dyr. Świąteccy Kaz., dyr. Szykierowie, mec. Skinderowie Cz., por. Tomasikowie Wysz., gen. Tupalski A., star. Wimborowie Kazim, prof. Władyczkowie, prez. Węsławski W., Węsławscy Stan., pr. Wilczewska H., prof. Zawadzcy Wł., prof. Zdziechowscy Mar., Żukowska Ant. Akademicy: Achmatowicz, Kiersnowska K., Bujko Z., Wojewódzka Jadwiga.

Karty wstępu imienne można nabywać u P.P. Gospodyń i Gospodarzy oraz w lokalu Komitetu ul. Śniadeckich 4 m. 8. — stroje wieczorowe.

— **Zabawa taneczna Koła Przyrodników słuchaczy** U. S. B. odbędzie się dnia 25.II w sali George'a. Zaproszenia są do nabycia u pp. gospodyń i gospodarzy, których listę podamy w najbliższych dniach.

Dochód z wieczoru jest przeznaczony na zakup książek do biblioteki Koła.

— **Nadzwyczajne Walne Zebranie Akad. Koła Kownian.** W piątek dn. 8-go lutego w sali Nr. 2 gm. Główn. U. S. B. o godz. 8-ej wiecz. odbędzie się Nadzwyczajne Walne Zebranie Akad. Koła Kownian. Na porządku dziennym szereg ważnych spraw. Obecność członków, oraz wszystkich pochodzących z Kowieńszczyzny— konieczna.

— **Szopka Akademicka.** W dniu 7-go lutego odbędzie się ostatnie premjerowe przedstawienie Szopki, poczem nastąpi cały szereg przedstawień począwszy od niedzieli — dn. 10-go lutego aż do dnia 14-go czwartku stycznia — w następnym tygodniu przedstawienia będą się odbywały codzień prócz pewnych dni o czem nastąpi osobne powiadomienie.

— **Koło Chemików st. U. S. B.** Składa serdeczne podziękowanie p. Ludwikowi Chomińskiemu za bezinteresowny druk ogłoszeń o odczytach.

— **Powszechne wykłady uniwersyteckie.** We czwartek dnia 7 lutego 1924 roku o godzinie 7-ej wiecz. w Zakładzie Fizycznym Uniwersytetu (Nowogródzka 22) Prof. Dr. Piotr Wiśniewski wygłosi odczyt p. t. „O życiu roślin" cz. II (z przezroczami. Wstęp 150.000 mk. p.

— (*l*) **Z Archiwum Państwowego.** Na podstawie art. 45 Dekretu z dn. 7 lutego 1919 r. o organizacji archiwów i opiece nad archiwaljami, Min. W. R. i O. P. złożyło na dyrekcję Archiwum Państwowego w Wilnie obowiązek informowania Wydziału Archiwów Państwowych w każdym wypadku odnalezienia gdziekolwiek na terytorjum nie tylko Ziemi Wileńskiej, lecz i województw Nowogródzkiego i Poleskiego jakichkolwiek archiwaljów, wymaga opieki celem wydania przez Ministerstwo stosownych zarządzeń.

— **Strajk na garbarniach.** Strajk na garbarniach trwa już prawie 2 tygodnie; żadnych pertraktacyj pomiędzy przemysłowcami a robotnikami nie prowadzi się. Robotnicy powstrzymują się od pertraktacyj w sprawie otrzymania dodatku mniejszego od 103 proc., gdyż spodziewają się rychłego ogłoszenia ustawy o przymusowem stosowaniu wskaźnika drożyźnianego. Tymczasem ustawa ta nie miałaby w tym wypadku zastosowania, gdyż zarobki robotników-garbarzy, które stanowią obecnie od 50 do 75 miljonów tygodniowo (bez dodatku 103 proc.) już przekraczają przedwojenne. Przemysłowcy uważają żądania robotników za wygórowane i niewykonalne ze względu na przeżywane przez przemysł przesilenie, wskutek czego wolą powstrzymać się od kontynuowania produkcji.

Teatr Wielki

Występy znakomitych artystów warszaw.

Kazimiery Niewiarowskiej i Władysława Szczawińskiego

W sobotę 9-go lutego „Królowa fal" | W niedzielę 10 lutego „Doryna"

Bilety już są do nabycia

Teatr Polski

W piątek 8-go lutego

Występ Juljusza Osterwy

w sztuce Szaniawskiego „Ptak"

zarysowany w pierwszych aktach, irytujący raczej swym brakiem zmysłu pedagogicznego w stosunku do wybryków żony, jej flirtów i zalotności, o których wie, jako mężczyzna, czem takie rzeczy się kończą.

Potem męka jego i walka z nią zarysowuje się coraz potężniej, aż do silnego ostatniego napięcia i logicznego zakończenia. chociaż kto wie, czy mniej radykalny środek, stosowany do Konchy w sztuce Leoniza nie byłby i tu bardziej wskazany.

Drugorzędne postaci, jak zwykle w sztuce rosyjskiej bardzo plastyczne, żywe, indywidualne, a zarazem typowe, wszyscy oczywiście rozprawiają „pryncypjalnie", o wartości kobiety, plując na nią, z wyjątkiem starego męża Blondy, o stosunku tej potwory do nieszczęsnego niewolnika jej przewrotności, (czy własnych namiętności), przyczem wszyscy kochają się w Lenie, a romansują z Blondą.

Sztukę, wzbudzającą ogólne zainteresowanie, na dowód czego premjera była wyjątkowo pełna, grano bardzo starannie. Każdy z artystów opracował rolę istotnie do głębi. Główną postać Leny grała p. Śnieżkówna w zachwycających tualetach (w każdym akcie inna)! i z wielkiem zrozumieniem typu, przyczem z zupełną swobodą i opanowaniem roli i ruchów w najtrudniejszych nawet momentach.

P. Kurnakowicz święcił wczoraj prawdziwy tryumf w roli męża i nie zawiódł oczekiwania tych, którzy widzą jego niepospolity, młody talent i sumienną pracę. Artysta ten umie podglądać życie i jego na obliczu ludzkiem znaki i drgawki, ma te siły i natchnienia młodzieńcze, pozwalające mu wżyć się w tworzoną postać aż do wyczerpującego zatracenia. Nie wiemy czy wybór w przyszłej karjerze p. Kurnakowicza padnie na role charakterystyczne czy dramatyczne, do obu jest zdolny, wczorajsza premjera wskazała nam silną, doskonale opracowaną w najmniejszym szczególe grę, robiącą wstrząsające wrażenie. Artyści gorąco oklaskiwani, otrzymali kosze kwiatów.

Pomniejsze role o stosownej obsadzie stały na wysokości zadania. P. Wołłejko przywykł chyba do pochwał recenzentów, możemy je tylko powtórzyć, pp. Wyrwicz i Kieszczyński—dali świetnie ucharakteryzowane typy, p. Rzecki dobrze grał studenta, a panie Chojnacka i Perzanowska ujęły swe role trafnie i odegrały je z życiowym weryzmem. P. Tatarkiewicz dziwnie drewnianym był w banalnej roli księcia, p. Ostoja-Ostaszewski „jak żywy" *porucznik* wojsk rosyjskich, reżyserja i dekoracje nader umiejętne dały dobre rezultaty. Sądzimy, że w ostatnim akcie lokaj powinien być w rubaszce i być starszy, wobec „poufnej" roli jaką odegrywa, w żadnym zaś razie nie zaglądać co pisze Madame. *H. R.*

— **Dwadzieścia pięć miljonów na oświatę.** Sumę powyższą w dniu 29 stycznia b. r. Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń przesłało Centralnemu Zarządowi Polskiej Macierzy Szkolnej w Wilnie. Za tę pamięć o potrzebach kulturalno-oświatowych Ziemi naszej składa Polska Macierz Sz. Szanownym Ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

KRONIKA TOWARZYSKA.

Koncert-bal. Dnia 14 lutego r. b w Salach Reprezentacyjnych Pałacu Rzeczypospolitej odbędzie się wielki koncert-bal na rzecz „Pogotowia Ratunkowego" dla dzieci i „Chleb głodnym dzieciom".

Protektorat nad balem raczyła przyjąć na skutek prośby Pani Delegatowej Rządu Romanowej Pani Prezydentowa Rzeczypospolitej Stanisławowa Wojciechowska.

W skład Komitetu Organizacyjnego Balu wchodzą panie: Romanowa i Jeleńska oraz panowie: Generał Tupalski, Bochwic i Rzewuski.

Komitet Organizacyjny dokłada starań aby koncert-bal wypadł pod każdym względem znakomicie i przyczynił się do ulżenia doli biednych dzieci.

Początek koncertu-balu punktualnie o godz. 9-ej wieczór.

Niebawem ogłoszona będzie lista pań Gospodyń i Gospodarzy.

TEATR i MUZYKA

— **Teatr Polski. (Lutnia).** Dziś po raz ostatni „Zazdrość", Arcybaszewa w reżyserji i tłómaczeniu K. Tatarkiewicza.

— **Występy p. Niewiarowskiej i Sczawińskiego.** K. Niewiarowska i W. Szczawiński — wystąpią gościnnie w Teatrze Wielkim w sobotę w operetce Strausa „Królowa fal" oraz w niedzielę w cudnej operetce Gilberta „Dorina". — P. Niewiarowska ukaże się w nowych wspaniałych tualetach otrzymanych z Paryża. —

— **Koncert symfoniczny** zapowiedziany na sobotę ze względów technicznych został odwołany.

— **Występy J. Osterwy.** Jutro pierwszy występ genjalnego artysty J. Osterwy. Teatr Polski przygotowuje „Ptaka" Szaniawskiego, w którym wystąpi Juljusz Osterwa.

— **Popołudniówki w teatrze Wielkim.** W sobotę o godz. 6 i pół po cenach zniżonych odegrany będzie „Bal maskowy" w niedzielę „Madame Pompadour".

— **Przedstawienie operowe dla inteligencji pracującej.** Dziś, po cenach zniżonych o 50 proc. — „Bal maskowy", z gość. występem A. Wiśniewskiego.

— **Popołudniówka w Teatrze Polskim.** Zamiast zapowiedzianego Koncertu symfonicznego, który się nie odbędzie wskutek nadmiernych żądań muzyków, dyrekcja zapowiada przedstawienie popołudniowe.

TEATR POLSKI (Lutnia)

Dziś po raz 3-ci

„Zazdrość"

dramat ARCYBASZEWA.

TEATR WIELKI (na Pohulance)

Dziś

przedstawienie dla inteligencji pracującej po cenach zniżonych o 50%.

Bal maskowy

opera VERDI'EGO

gościnny występ A. Wiśniewskiego.

Jutro po raz 7-my

Boccacio operetka SUPPE

Początek o g. 8 w.

— **Konkurs dramatyczny Teatrów Miejskich.** W dyrekcji Teatrów Miejskich odbyło się pierwsze organizacyjne posiedzenie sądu konkursowego.

Stosownie do warunków konkursu, ogłoszonych publicznie, do składu sądu należą: pp. vice-prezydent miasta, poseł inż. Konrad Iiski, dyr. artyst. T. dramatycznych Juljusz Osterwa, kierownik literacki tychże teatrów Stanisław Miłaszewski, dyr. S-ski, pp. Józef Kotarbiński i Eugenjusz Świerczewski (ze strony dyrekcji T. M.) pp. red. Jan Lorentowicz, Kornel Makuszyński i poseł dr. Władysław Rabski (ze strony krytyki teatralnej) red. Stefan Krzywoszewski (prezes związku autorów dramatycznych) i J. Śliwicki (prezes Zw. Ar. Sc. Polskich). Na przewod. wybrano red. J. Lorentowicza.

Na konkurs nadesłano sztuk 90.

Sąd konkursowy uchwalił regulamin swych czynności, podzielił się na sześć sekcji i przystąpił do pracy.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— **Z Kasy Chorych.** Dn. 6 b. m. podczas operacji zrobionej przez lekarza kasy chorych zatruła się chloroformem Kazimiera Wołonsewiczowa (Trocka 12). Wezwany lekarz z pogotowia chorej udzielił pomocy przyprowadzając ją do życia.

— **Złamanie nogi.** Dn. 6 b. m. 50 letnia Marjanna Bortkiewiczowa (Majowa 4) podczas ataku epilepsji padając złamała sobie nogę. Lekarz pogotowia poszkodowaną odwiózł do szpitala żydowskiego.

— **Nieostrożna jazda.** Dn. 5 b. m. został przejechany przez powóz N. Andrejew (Stara dom własny), któremu złamano żebra. Pogotowie poszkodowanego odwiozło do jego mieszkania.

Z CAŁEJ POLSKI.

— **Sprawa Ad. Nowaczyńskiego.** We środę dn. 6 b. m. o godzinie 9 i pół odbędzie się w 4-ej sali Sądu Okręgowego w Warszawie, sprawa wytoczona przez p. Leo Belmonta p. Adolfowi Nowaczyńskiemu o potwarz w druku w „Myśli Narodowej". Ze strony p. Belmonta prócz niego występuje p. awokat Paschalski. Z decyzji sądu p. Nowaczyński winien się stawić pod przymusem.

— **Rozbiórka soboru na placu Saskim.** Wczoraj dn. 6 b. m. odbyła się na placu Saskim w Warszawie uroczystość przystąpienia do rozbiórki soboru prawosławnego. Wręczenia kluczy soboru dokonał dyrektor Okręgowej Dyrekcji Robót Publ. p. Sanior. Klucze otrzymał prezes Zw. Spółdz. Budowlanych p. Derman. Materjały z rozbiórki są przeznaczone na budowę kooperatyw mieszkaniowych.

— **Z Duniłowicz.** Dn. 2 lutego, pod protektoratem Dr. Staniszewszewskiej i przy pomocy Inspektora szkolnego Wacława Jaworka, odbyła się wielka zabawa taneczna połączona z kabaretem w którym wzięły udział siły miejscowe. Licznie zebrana publiczność z Duniłowicz i okolicy bawiła się wybornie słuchając śpiewu przy mandolinie, aktualnych kupletów i monologów, oraz patrząc na charakterystyczne tańce. Dochód z zabawy przeznaczyli urządzający na założenie przy 7-mio klasowej szkole powszechnej w Duniłowiczach warsztatów rzemieślniczych.

— **Burza zimą.** Wczoraj o godz. 8 rano przeciągnęła nad Krakowem burza z błyskawicami, grzmotami i piorunami. Burza trwała przeszło pół godziny.

— **Z ziemi Nowogródzkiej.** Dnia 2 lutego w Nowogródku w sali Wojewódzkiej odbył się Wieczór Uroczysty ku uczczeniu setnej rocznicy urodzin Wł. Syrokomli.

Wieczór rozpoczął się odczytem profesora Marjana Massonjusa o twórczości „Lirnika".

Licznie zebrani przedstawiciele wszystkich warstw miejscowego społeczeństwa w skupieniu wysłuchali słów profesora, który w swoim odczycie potrafił nietylko zobrazować twórczość Syrokomli, ale i mówiąc o nastrojach społeczeństwa polskiego doby ówczesnej o jego nadziejach i jego ideach i jego wysiłku ku zdobyciu niepodległości, potrafił porwać słuchaczy i unieść ich w krainę czystego ducha i zaszczepić wiarę uniesmiertelnośc duszy polskiej i jej twórczą pracę.

Po krótkiej przerwie p. Marta Klecka polonezem Chopina rozpoczęła koncertową część wieczoru.

Na zakończenie p. Adamski zadeklamował kilka utworów Syrokomli.

Publiczność rzęsistymi oklaskami dziękowała miłym gościom za ich przyjazd do naszego grodu.

Całkowity dochód w wysokości przeszło 800 miljonów został przekazany na „Chleb Głodnym Dzieciom.

ZE ŚWIATA.

— **Rozszarpany przez lwa.** Piątego po południu w pobliżu Rzymu podczas zdjęć filmowych, dokonywanych przez berlińską firmę kinematograficzną wyrwały się z klatki drapieżne zwierzęta i wpadły między statystów. Wiele osób odniosło rany, jeden ze statystów został rorszarpany.

— **Powstanie w Tybecie.** „Daily Telegraph" donosi z Kalkuty, że w Tybecie wybuchło powstanie kast uprzywilejowanych przeciwko Dalaj-lamie. Wedle informacji tegoż dziennika Dalaj-lama zbiegł,

ŻYCIE EKONOMICZNE.

— **Kurs waloryzacyjny franka złotego** na d. 7 b. m 1,800.000 mk.

— (*l*) **Zadanie komisji rzeczoznawców.** Na ostatniem posiedzeniu Komitetu Społecznego do walki z drożyzną i spekulacją, odbytem w dn. 4 lutego z udziałem wszystkich komisji branżowych, oznajomiono członków tych komisji o ich czynnościach i zadaniach. Zadaniem komisji rzeczoznawców poszczególnych branż jest opinjowanie o wysokości cen wydanie opinji na żądanie władz administracyjnych i sądowych w wypadkach przekraczania cen, przeprowadzanie kalkulacji handlowych, oraz łączność poszczególnych gałęzi handlu z Komitetem. Komisje branżowe istnieją w charakterze organów doradczych Komitetu.

Pozatem uchwalono przeprowadzenie rewizji kalkulacji handlowych.

Posiedzenie Komisji rzeczoznawców branży mięsno-masarskiej, bławatno-galanteryjno-krawieckiej i kolonjalno-spożywczej odbędzie się w piątek dn. 8 lutego, szewsko-garbarskiej w poniedziałek 11 lutego.

— **O ochronę celną produkcji rolnej w Polsce.** Komitet celny przy Min. Przemysłu i Handlu rozpatrywał na sesji dn 29 b. m. sprawę ochronnych ceł zbożowych. Asumpt do dyskusji dał memorjał krakowskiego towarzystwa rolniczego, zwracający uwagę na potrzebę wprowadzenia ochrony celnej dla produkcji rolnej w Polsce. W rezultacie dyskusji stwierdzono, że w chwili obecnej produkcja rolna w Polsce ochrony celnej nie wymaga, ponieważ ceny płodów rolnych naogół nie osiągnęły jeszcze poziomu cen światowych. Wobec jednak absolutnego wzrostu produkcji rolnej po wojnie w całym świecie, wynoszącej bez Rosji i Ameryki w 1923 r. — według obliczeń Międzynarodowego instytutu rolniczego w Rzymie — absolutną zwyżkę o 10 proc. w stosunku do przeciętnej z lat 1909—1913, oraz wobec wzrastającej zdolności zbożowo—eksportowej Rosji zasadnicze rozważenie konieczności ochrony celnej dla polskiej produkcji rolnej na dalszą przyszłość staje się konieczne. Komitet rolny uchwalił wniosek p. Gosciekiego, że przy przeprowadzeniu obecnej rewizji taryfy celnej należy ustalić umiarkowane cła ochronne na zboże z tem, że wprowadzenie ich w życie odkłada się aż do odpowiedniego momentu, który byłby specjalnie rozważony i zbadany.

— **Dalszy spadek cen.** Z Warszawy donoszą: Onegdaj odbyło się posiedzenie stowarzyszeń związków kupieckich branży kolonjalnej w celu zniżenia detalicznego cennika kolonjalnego. Obniżone zostały ceny cukru o 10 proc., również kaszy i mąki, wszelkich gatunków.

Od dziś obowiązywać będzie we wszystkich kawiarniach nowy cennik zniżkowy. Nastąpi też niebawem nowe obniżenie cennika towarów mączno-kolonjalnych, przedewszystkiem zaś mąki i kasz. Cena cukru ma być również obniżona o dalszych 10 proc.

WARSZAWSKA GIEŁDA

urzędowa 6 lutego b.r.

Dolary	9100000
Funty	38800000
Frank	415000—410000
Włochy	395000
Przekazy: New-York	9057000—9100000
Londyn	40750000—39115000
Paryż	421000—417000
Wiedeń	129.00—128,00
Praga	260000—259350
Włochy	398000
Belgja	385000—375000
Szwajcarja	1592000—1570000—1582000
Frank złoty	1800000
Bony złote	1300000—1400000

Tendencja słaba.

Redaktor

Stanisław Maciejewicz

MIĘDZYNARODOWE

Targi Wschodnie w Królewcu

17-20 lutego 1924 r.

Największe Targi Wzorów rynku wschodniego

Informacji oraz bezpłatnych legitymacji udziela przedstawiciel S. Sokoliński

Wilno, Portowa 3.

Klinika położniczo-ginekologiczna

Uniwersytetu S. B. (Bogusławska 3)

przyjmuje chore i rodzące o każdej porze dnia i nocy.

Bezpłatna poradnia (ambulatorju) od 10 do 12.

Codziennie prócz dni świątecznych.

REPREZENTACJA

pierwszorzędnych francuskich

Samochodów

DO ODDANIA.

Wyczerpujące oferty (referencje) do „Auto Koncern"

WARSZAWA, Wierzbowa 8.

Młyn ANGLO-CANADIAN Industrial Limited

Jener, Reprezent. A. G. de Sharbinin Wilno, ul. W. Stefańska 29. Sprzedaje pszenną mąkę patent „pięć złotych medali" „0000" „000" jakość której przewyższa ameryk. Sprzedaż w każdej ilości.

Wileńskie Składy Towarowe „PACIFIC"

SPÓŁKA AKCYJNA

Zgodnie z § 16 statutu Spółki, oraz na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 9 maja 1922 roku i uchwały Rady z dnia 21 stycznia 1924 roku Spółka Akcyjna Wileńskie Składy Towarowe „Pacific" przystępują do wypuszczenia stu tysięcy sztuk akcji (100.000) trzeciej emisji x) po mk. 1000 nominalnej wartości, na warunkach następujących;

1) Dotychczasowym akcjonarjuszom przysługuje prawo nabycia jednej nowej akcji za jedną akcję poprzedniej emisji,

2) Kurs emisyjny dla dawnych akcjonarjuszy wynosi 100,000 mk. za sztukę,

3) Z sum pobranych za akcje trzeciej emisji mk. 1.000, przeznacza się na kapitał zakładowy, a pozostałość po pokryciu kosztów emisji i stempla na kapitał zasobowy.

4) Wpłaty na trzecią emisję winny być uskutecznione w terminie miesięcznym, t. j. od dnia 1 lutego r. b. do dnia 1 marca r. b.

5) Akcjonarjusze, którzy nie uskutecznią wpłaty w powyższym terminie, tracą prawo do nabycia akcji po cenie emisyjnej.

6) Akcje trzeciej emisji będą brały udział w zyskach Spółki od dn. 1 stycznia 1924 r.

7) Akcje niewykupione w terminie przez starych akcjonarjuszy, będą sprzedane po cenie giełdowej w terminie przez Radę oznaczonym.

Wpłaty na 3-ą emisję przyjmuje Zarząd Sp. Akc. „Pacific" w Wilnie, ul. Mickiewicza Nr. 12.

Sieci bawełniane

i konopne po cenach fabrycznych oraz powrozy, linki druciane, buty rybackie, płaszcze od deszczu, wszelkie gatunki przędzy z włoskich konopi i przędzę bawełnianą poleca

Skład sieci i przyborów rybackich

KAZIMIERZ MARKOWSKI

Poznań, ul. Wielka 18.

Z powodu zmiany lokalu natychmiast

wyprzedaję meble

Kredens, Szafę, Bieliźniarkę, Stół obiadowy, Fotele-łóżka składane, garnitur mebli miękkich, zegar i inne rzeczy. Wileńska 34 4.

Wileńskie Składy Towarowe „PACIFIC"

SPÓŁKA AKCYJNA.

składy z własnemi bocznicami kolejowemi, Rosa 5, tel. 369—756. Biuro Mickiewicza Nr. 12.

Wydaje pożyczki pod towary, opłaca przewóz kolejowy i magazynuje towar w nieograniczonej ilości.

Administrator dóbr

z fachowem wykształceniem, dziesięcioletnią praktyką, młody, energiczny, zmieni posadę. Pierwszorzędne referencje.

Oferty uprasza składać do: „REKLAMY POLSKIEJ" — Warszawa, Jasna 10. „Dla okaziciela kwitu № 161".

D-r Łopilski.

choroby skórne i weneryczne W. Pohulanka 2, róg Zarwalnej, od 10-1 i 5-7 g.

Akuszerka z Warszawy udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 46—6.

Pianino lub fortepjan chcę kupić. Pośrednikom wynagrodz. Szpitalna 7, wł. domu.

Wielka Hamburska

Loterja pieniężna

(ewetl. główne wygrane w mk. złotych) 250.000, 240.000, 230 000 itd. itd.

Ciągnięnie 20-II-1924 r.

Cena losów włącznie listy i portorji

1/8 1/4 1/2 1/1 losu

2.— 3,50 6,50 12,50 Rtm

Wpłaty listowe przyjmuje się we wszystkich wartościowych walutach do rozliczenia.

Spieszna wysyłka przez państw. koncesj. kolektora W. O. G. Strube Hamburg36, Postwach 15.

Zgub. dokum. wojskowe wyd. przez Kadrę 10 p. ul na im. Feliksa Balko Uniew. się.

Z KOGUTKIEM

Puder DZIDZI przysypka dla dzieci

Szwajcarskie ziółka BANIRA regulują żołądek

MROZOL na ODMROŻENIE

BALSAM THIOCOLANI „AGE"

przy kaszlu długotrwałym

mają na składzie wszystkie apteki składy apteczne

z Kogutkiem.

Wydawca w zastępstwie współwłaścicieli — Stanisław Maciejewicz.

Drukarnia J. Bojewskiego, Sawicz 8.